

File de jurnal

10 Februarie 1918

Rău dispus atât prin întâmplarea neplăcută de eri cu ordonanța mea cât și de starea tantică pe care a dat-o Dumnezeu Românilor pentru păcatele unora și pentru lipsa de păcate a altora, fiindcă dacă pentru fiecare drept încalcat ar fi curs sânge, poate ar fi existat mai multă dreptate.

Aș vrea să văd, ah! dar nu acum, căci România ar fi perdută, ci atunci la ora socotelilor, zic aș vrea să văd curgând sângele murdar, al hoților, corupătorilor, șarlatanilor și ticăloșilor masculini și feminini pentruca pe ogorul îngrășat de putregari, semănat de furtune cu ploaia jertfelor, crescut de nădejde, fecundat de iubirea fanatică de neam și copt da sentimentul adevăratec solidar, față umane, să culegem roada unei vieți românești îmbelșugate și cinstite.

18 Februarie 1918

Criza politică a durat toată săptămâna și în lipsă de fapte svonorile cele mai contradictorii au circulat. Azi poate e ziua hotărâtoare în faza în care ne găsim.

Eri am văzut pe colegul meu de școală N... M... Ciudat om, om sănătos, tânăr, cu un an mai mic de cât mine, în anul războiului el este scutit cum a fost și până acum, și de mine nu se sfiește s'o spună ca o critică a societății de azi, infierând ultima-i scutire, care îl costă 3000 de lei.

El este patriot căci îl cunosc de 13 ani și nu puteam întâlege cum unul din cele mai bune elemente a fost ispitit la acest lucru, dar omul mi-a spus, dragul meu, aceasta-i țara.

Nu, aceasta nu-i țara pentru că țara ca să existe trebuie ca fiu al ei să-i poarte o iubire nesfârșită și ne-precupețită, și aceasta iubire nu există.

20 Februarie 1918

Nenocirea țării este fără pereche, ce soartă grea pentru poporul român, când se va termina această Golgota a acestui popor?

21 Februarie 1918

Se pare că s'a încheiat pacea cu centralii, ar fi o aservire întrun fel sau întraltul. Dacă este sevă curată în acest popor și îndoilele ca si speranțele sunt tot așa de mari, căci cine a auzit de un popor mai eroic și mai stoic ca poporul acesta și care popor s'a lăsat mai mult mințit de cădurile de telelaci de cât și poporul român.

Repet că dacă este virus de viață în acest popor atunci situația de azi este un provizorat desmetecitor, dacă coptura putreziciunii a cuprins toată ființa românească atunci se poate spune cu durere „Finis Romaniæ”.

27 Februarie 1918

Așa-i pacea, e o aservire și o silnicie sub toate formele, teritoriul nu ciuitit ci sfâșiat, independența economică sensul material al unui stat azi e pierdută, steagurile noastre glorioase își pleacă capul umilite în fața trădătorilor și mișelilor prin amnistia impusă de dușman; isvoarele de avere ale țării cутropite ori zalogite, asta-i pacea.

Ei bine în aceste timpuri sufletul românesc e paralizic, ce zic, e ciumat, azi omul care agită steagul revendicării radical morale este cel mai scârnav om pe care l-a făt vr'eo dată vr'un pământ.

Da, Cocea N., nu știu dacă nu derivă dela cocină, el parodiază pe Clemenceau fluturând „Omul liber”.

Il citesc ciocoi ca pană ațătoare a orgiei lor politicianiste, pe timpul stărei de asediu, îl citesc inconștienții cu credința naivă, că adevărul spus și el îl spune sub forma cea mai diformă, e foc curățitor; îl citesc conștienții în lipsă de altceva

care să le răsbune toate urile lor și astfel acest duh de bălegar înbrăcat în purpura roșie a îndrăznelei vântură mocirla morală, care este România sufletească de azi. Ici colo câțiva oameni, unul singur mare, Nicolae Iorga, vor să ducă forța luminei și curățirii, însă boarea gunoaiului și stropii norocului îi întunecă și îi învâlește.

Dintr-alt colț a răsărit o alta Arenă de saltimbanci, un Porcena oarecare bine vestește lumii anul nou. Marghiloman, însă acest Porcena și încă câțiva naivi fac numai trambulina unui Heine român cel puțin așa crede el Hefter, acest Heine are mai mult stafa unui spion și după ce nu-i reușise, să devie un Trozky român, cu ajutorul corpului IX siberian, acum scrie ditirambe lui Racoviky și întră în serviciul lui Brandestein.

Iată smântâna României de azi: Marghiloman, Cocea, Porcena-Ionescu și Hefter.

Dar bine dar sunt o mulțime de oameni nevinovați și chiar de oameni vinovați, cari cer soartei o scăpare din furtuna și din mocirla de azi, cari ar vrea să fie mândri ca sunt Români.

Pentru acești oameni, bunii frați ai mei, scriu cele ce vin:

Români, lepădați-vă de tot ce este pământesc, păstrați numai dorința de a muncii și de a cunoaște, junțiți-vă ca oameni egali în societăți, pe care îmbogățiți-le cu averea voastră de acum și cu munca voastră din viitor, fiți modesti, dar neînduplecați în credințele voastre și pentru credințele voastre fiți gata de jertfă cu sângele vostru, căci până nu veți răstăgna trupul vostru și pe el nu-l veți învia, până atunci sufletul vostru îl veți înabuși și îl veți da pradă furtunei.

Români, câți mai puteți răspunde la acest nume fără alte atribute de bun, de prea bun, de filo-francez, ori filo-franc de filo-german ori filo-marcă de

filorus ori filo-rubla, ci numai acei cari tresăriți la acest nume de Români, străngeți-vă, uitați-vă unul în ochii altuia, puneți tot în comun și sub scutul icoanei strămoșilor nostri înființați religia Patriei Românești.

Aceste cuvinte poate nu le va citi nimeni niciodată, dar fiindcă le cuget ele trăesc și nespuse, necitite și neavizate și ele vor răsună dacă vor fi urechi ca să le înțeleagă, fiindcă ele sunt ecoul tuturor furtunilor din timpuri.

Popor Român depretutindenii trezește și lupta, căci lupta e viața.

1-6 Martie 1918

Marghiloman e prim ministru al României, acest patron de bordel moral, asta se erijează în „von Stern“-ul României, ce mizerie! Fel de fel de fițuici zgândără durerea și umilința zilelor de azi.

Fiindcă nici o speranță nu-mi mai licărește și cum atât ca om cât și ca cetățean nu pot aștepta ceva mai rău, nu mă mai leg de nimic real, ci visez și îmi întreb conștiința dacă nu-mi poate arăta calea pe care se poate eși din acest infern.

21 Martie 1918

Se tot vorbește de Cultură și de Civilizație. În zilele când trosnesc așezările omenești poți judeca mai complect aceste noțiuni fiindcă asisti la manifestarea lor sub toate aspectele.

Cultura este acea atitudine care micșorează egoismul preocupat de satisfacții brutale, care îndepărtează dela materialismul animalic și îndreaptă viața către datorie și ideal dând luptei pentru existența virtuții iubirii dreptății și bunei cuviinți.

Civilizația e gradul de experiența materială, realizatoare a aceluia confort menit să facă viața mai așezată.

Raportul normal între cultură și civilizație e acela dela cauză la efect; cultura naște civilizația, coruperea culturai compromite civilizația.

Acolo unde pătrunde civilizația prin imitație, fără cultură, acolo este spoială, iar acolo unde din cauza imprejurărilor vitrege cultura n'a putut aduce civilizația acolo este patriarhalismul.

România are spoială sus, patriarhalism jos și aici este primejdia căci spoiță de sus vor corupe și bruma de cultură ce se găsește în popor.

Datoria oamenilor de adevărată cultură e să rupă pojghita de spoială de sus și civilizația specifică sufletului românesc, va renaște cu un elan nebănuit.

Arta manieră și Arta credință. Arta manieră, arta pentru artă, arta fără tendință, arta fără credință, ori cum s'ar numi arta pe care meșterii ei o nasc cu gândul comercializării este arta sclavului.

Se crează o păpușe ca să distreze pe stăpân — consumatorul de artă — fie prin precizuni învățate, fie prin surprize: obscenitate, libertinaj și insinuare.

Arta credință este arta liberă și ca este o independență comunicare a gândului, ce naște mintea creatoare despre un fapt adevărat.

Arta pentru artă te distrează, poate dacă esti un mameluc beneficiar al vieții o gusti; arta credință, adică arta adevărată te frământă și te cucerește.

Pe autorul de artă pentru artă îl faci de cele de mai multe

ori prietenul și meseanul tău, fiindcă e un om care îți laudă vicile și îți gădila instinctele creatoare de vicii; pe autorul de arta adevărată ori nu l suferi când nu vrei sau nu poți să-l înțelegi, ori îl venerezi atunci când voești și poți să-l înțelegi.

Arta manieră e circuit și revista, e magazinul literar și mascarireasca versificare, e cabotinismul teatral și ingenuitatea falharilor sociali.

Arta credință e întruparea idealului social, e lupta de a face cunoscut adevărul, e oratoria spovedanie e scrisul e icoană evocatoare, e muzica purificator turnat de văpaia sentimentului și lustruit de pila rațiunii este în fine creația sintezelor de realitate după o meticuloasă și cinstită analiză.

Tu România, zilelor mele de azi, unde săliile circurilor, varieteurilor și revistelor sunt pline, tu sărmană scumpă țară ai muze numai pentru sclavi și liberteni.

Această problemă are trei fețe cu totul deosebite.

1. Fața morală.
2. Fața științifică.
3. Fața înfăptuirii.

Rezultatul educației morale trebuie să fie: „sunt” al celei științifice: „știu” al celei de înfăptuire: „fac”.

Cum se capătă?
Educația morală prin: „artă”.
Educ. științifică prin: „știință”.
Educația faptelor prin: „muncă”.
Iată dar trinitatea care ameliorează viața: Arta, știința și fapta.

(Va urma.)

Fondat 1849

En detail-En gros

CAROL F. JICHEL

SIBIU

ALBA-IULIA

Telefon 15 și 17

Telefon 33

Marfuri de fier, Articole pentru bucatarie, Unelte pentru toti meseriasii

pentru măsari, dulgheri, măcuși, mecanici, tinichigii, zidari, tabăcari, sticlari, etc. etc.

MASINI SCULE, MASINI AGRICOLE,

sămânțe pentru grădini și câmp, mașini pentru bucatărie, sobe de încălzit din tuciu și teracota articole tehnice, mobilier pentru odă de baie

7

„AGRONOMUL”

Societate Anonima de asigurari generale

Operează cele mai favorabile asigurări: de viață, accidente, incendii, vite și ori-ce alte. / Reprezentantă generală pentru Județul Alba de jos se află în Alba-Iulia edificiul Băncii „Casa de păstrare” și în toate orașele dn țara.

Casa de vânzare

o cameră, o bucatărie, șură, grajd, coteș, bucatărie de vară și fântână în curte

Str. Marasesti No. 70

Anunturi se primesc la redactia acestui ziar

VINEA

soc. pe actii pentru cometul de Vinuri si derivatele lor.

Deposit
ALBA-IULIA
Str. Rosiorilor

Cumpara si vinde vinuri in
cantitati cat de mari.

Capital
deplin varsat
5 milioane.

BANCA CENTRALA
PENTRU INDUSTRIE SI COMERT, SUCURSALA
ALBA-IULIA SEDIUL: CLUJ

CAPITAL deplin varsat
Lei 50.000.000.—

REZERVE Cca
Lei 20.000.000.—

FILIALE: Alba-Iulia, Arad,
Brad, Hateg, Sibiu, Turda,

ADRESA TELEGRAFICA
CENTRALA

Telefon No. 68

Tot felul de operatiuni de banca
si comerciale.

Fabrica de
tigla
si caramida

TAMBO

Biroul: Str. Plevnei No. 1.
CASELE DR. MARZA.

Telefon 72.

Un ziar cinstit romanesc este o comora pentru casa fiecarui Roman. Abonati dar Alba-Iulia

Comandati

tipăriturile noastre la singură librărie românească din Alba-Iulia, cumpărați cărți și tot felul de rechizite dela librăria și tipografia „Alba” fosta „Ardealul” palatul Băncii „Izvorul”

Societatea Generala Transilvaneana
De Comerțiu Pe Actii Alba-Iulia
fosta NANDOR FUCHS.

Numai în mare pentru comerciantii. Mare magazin stabil de textie, coloniale și maruntisuri. Cu preturile cele mai scăzute. Serviciul cel mai solid.